

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Narečnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tiskar-
nega društva do-
stajajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemami listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekeplsi se na vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
ed navadne vretice,
če se natise enkrat,
po 12 h, dvakrat 16 h,
trikrat 24 h.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 25. avgusta 1898.

Tečaj XXXII.

Leonova družba.

Kmalu bo že dve leti, kar se je v Ljubljani ustanovila znanstvena družba, imenovana «Leonova družba,» kateri je namen zbirati na znanstveno delovanje krščanske učenjake na Slovenskem, gmotno podpirati znanstvena početja in mlade pisatelje navajati na znanstveno delovanje.

Tudi nas štajarske Slovence je razveselil njen oglas, ki ga je izdala te dni, da bo dne 5. kimovca občni zbor in zraven znanstveno predavanje. Bil je že čas, da je dala družba enkrat znamenje, da še živi. Slovenci imamo sicer že več književnih društev, Mohorjeva družba in Slov. Matica nam podajata vsako leto lepih in poučnih knjig, časnikov imamo že tudi obilo. A to je še premalo! Sovražni ptujec nam vedno očita, da nimamo nič svojega, da smo vso oliko dobili od Nemcev, oziroma Italijanov.

Če hočemo, da nas bo omikani svet spoštoval, moramo imeti tudi može, ki bodo gojili visoke znanosti, pisali učene knjige. A ravno to je za nas jako težavno. Malo nas je, ubogi smo, mnogi naši mladeniči ne morejo iti na visoke šole in če kateri tudi pride do tega, mora v službo, da si pridobi vsakdanji kruhek. Mnogi pa — na našo veliko žalost — postanejo filistri, odpadniki, ki za slovensko omiko sami nič ne storijo in še ovirajo to, kar drugi delajo. Vkljub temu, da so Slovenci prebrisane glave, vendar vsled žalostnih razmer ne moremo v znanosti naprej. Mi sami tega ne čutimo, kako slabo se nam godi. Plačujemo davek s krvavimi

žulji, a naša vlada za Slovence nima krajcarja, da bi podpirala slovenska znanstvena podjetja. Nemeč se lahko baha s svojo omiko, ko na Avstrijskem Slovani plačujejo milijone, s katerimi vlada podpira nemške učenjake, nemške umetnike, nemška gledališča, nemška znanstvena društva. Res, pravi čudež je, da bi Slovenec dosegel potrebno stopinjo učnosti, pisal učene knjige za svoje rojake, zraven pa ostal zvest sin svojega naroda.

Oklicu Leonove družbe k občenemu zboru je ljubljanski «Slovenec» dostavil tužno-remen članek, v katerem pisatelj toži o naši malomarnosti za slovensko znanstvo. Da je tako pri nas, kriva je naša nerodoljubna vlada, ki ima za nas samo škorpione in bič, kriva je naša vzgoja, posebno ob mejah, krivi smo pa tudi sami. Poglejmo le v naše omikane kroge! Otroci slovenskih rodoljubov še velikokrat slovenski ne znajo, v hiši boš našel kupe židovsko-nemških knjig, brošur, časnikov. Morda včasih našetiš na belo vrano — slovensko poučno knjigo — pa kdo jo bo bral! Žal, da se tudi v katoliških krogih v tem oziru greši. Tudi tu najdeš vse mogoče nemške, «katoliške» liste in knjige, domači proizvodi pa ne najdejo vstopa, ali jih pa nikdo ne bere, kakor bi bilo nemogoče, da v slovenščini kaj dobrega izide.

Ko bi se pri nas toliko slovenskih knjig razpečalo in bralo med omikanimi sloji, kakor nemških, ne dvomimo, da bi se tudi naša učena književnost lepše razvijala. Zatorej ne moremo dovolj priporočati ljubljanske Leonove družbe našemu posvetnemu in duhovnemu razumnistvu in želimo, da bi se tudi šta-

jarski Slovenci obilno udeležili občnega zbora dne 5. kimovca in obilno pristopili v družbo kot podporniki in kot pisatelji. Pisatelj «Slovenčevega» članka po pravici toži, da pri nas najboljše moči požre politika. Res je tako, a tudi naravno. Turek in cigan imata mir pri svoji narodnosti, samo Slovenec, miroljubni in državi zvesti Slovenec se mora težko boriti, da še sme govoriti svoj lastni jezik! Vendar v boju za svoj obstanek ne smemo pozabiti na razvoj slovenske znanosti. Zatorej naj bo Leonova družba mirno zavetišče vedam in umetnostim, kamor ne bo segal politični hrup. Obžalovati je, da je celo ta družba prav radi politike morala dati iz rok svoje glasilo «Katoliški Obzornik.» Želimo štajarski Slovenci, da bi znanstvena družba v Ljubljani zbrala v svoje kolo slovenske učenjake in omikance posvetnega in duhovnega stanu ter visoko nad strastnimi prepiri in političnim šumom nosila zastavo z znamenjem križa in z geslom: «Vedam in umetnostim!»

Politični shod v Braslovčah.

(Izviren dopis.)

Zadnji shod kat. političnega društva za vranski okraj je bil mnogobrojno obiskan. Navzočih je bilo posebno veliko mož. G. dr. Anton Medved iz Maribora je v izbornem govoru razložil staro slovensko geslo: «Vse za vero, dom in cesarja.» Rekel je, da vero ima vsak človek, tudi tisti, ki pravi, da je nima. Brez vere učitelj otroka niti i in a

Listek.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)
(Dalje.)

Med tem je nastala noč. Pastir zveže na Alijevo povelje po deset koz skupaj in jih žene proti gori. Tudi ves kruh je zdeval v veliko vrečo, katero si je Maron naložil na rame. Nato se napotijo po hribu navzgor, kjer so bili, kakor je rekel Ali, njegovi spremljevalci. Maron in Ali sta naglo korakala, tako da je staremu pastirju že pojemala sapa. Zato je bil vesel, ko mu Ali blizu votline reče, naj koze za drevo priveže in se vrne. Starec se je hvaležno odslovil. Ali in Maron pa hitita v votlino, kjer so jih že željno pričakovali. Nato razdelijo in zberejo ubežnike po deset skupaj in vsak tak oddelk dobi po tri koze in hleb kruha na pot. Udova jim še priporoča, naj bežijo na vse strani v hribe in naj povsod svarijo Maronite. S solznimi očmi se zahvalijo ubežniki udovi in njenim spremljevalcem ter se razpršijo v temni noči na razne strani v libanonske hribe, le naši znanci še ostanejo. Maron naznani zdaj materi svoj sklep, da hoče iti v Deir el Kamar Maronite svariti.

»Prav tako, moj sin,« reče stara mati. «Idi in reši svoje brate. Mi pa ostanemo najbolj varni v tej votlini, dokler se ne vrneš.»

Maron hoče za slovo ravno mater objeti, ko zadene z nogo ob neko trdo, zavito in ostro reč na tleh. Ko jo pobere, spozna, da je kozji rog.

«Ne, vi ne smete tukaj ostati,» pravi zdaj Maron. Pastirju je votlina znana, in imel je že čredo v njej. On bi lahko zopet prišel in vas izdal našim sovražnikom.»

«Gremo pa s teboj,» reče udova odločno. «Morebiti je božja volja, da se ne smemo ločiti.»

Nato se napotijo vsi v temni noči v Deir el Kamar. Ker so nosili turško obleko, so lahko hodili brez posebne nevarnosti po najkrajšem potu, ki je peljal mimo nekaterih družkih vasi. Le Maroniti so jih večkrat nezaupno pogledovali. Po tem so se dali spoznati in so jih ob enem opominjali na pretečo nevarnost. Maroniti so jim bili za to iz srca hvaležni in nek bogat kristjan jim je podaril mulo, da bi stara udova lažje premagala dolgo in težavno pot. Pota so bila varna, kajti poglavar Druzov je res čakal pri Djecinu, kakor mu je bil Ali zapovedal, in nobenega oboroženega Druza niso srečali.

Ko so se bližali mestu Deir el Kamar, reče Ali svojemu prijatelju: «Maron, od kod

ti pridejo v vsaki nevarnosti tako pametne misli in dobri nasveti?»

«Od sv. Duha, ki ga nosim v srcu in kličem na pomoč,» odgovori Maron.

«Tudi jaz bi rad imel sv. Duha v srcu,» reče nato Ali. Maron pa odgovori: «Ako veruješ v Jezusa Kristusa in se daš krstiti, bodeš prejel sv. Duha. Hočeš biti krščen?»

«Ne še,» pravi Ali skoraj žalosten; in molče korakata naprej.

Noč se je že nagibala h koncu in jutranja zarja se je žarela na vzhodu. Bilo je ob času, ko morajo Turki opraviti svojo tretjo molitev. Vsak mohamedan mora namreč petkrat moliti in sicer: ko solnce zajde; ko napoči noč, pred solnčnim vzhodom, kmalu po poldnem, med poldnevom in večerom. Ne smejo pa mohamedani moliti ravno pri solnčnem vzhodu, opoldne in pri solnčnem vzhodu, opoldne in pri solnčnem zahodu, da se razločujejo od tistih paganov, ki solnce po božje častijo in molijo. Čas molitve se ne naznani z zvonjenjem, ampak turški duhovnik ga oznani s tem, da kliče in kriči iz visokih stolpov. Kjer ljudje tega kliče ne slišijo, tam si odločijo čas po svoji pameti, kolikor mogoče natančno, tako da osramotijo marsikaterega mlačnega katoličana. Kdor moti molečega mohamedana ali pa kdor gre preblizu mimo njega, ima pri Turkih greh.

ne more naučiti. Tudi slavni državniki so spoznali, da je vera potrebna. Slavni Washington je rekel, da brez vere ni možno državno življenje. In celo Bismarck je rekel ob nekej priliki, da trdno veruje.

Za vero mora Slovenec ljubiti svojo ljubo domovino. Slovenska zemlja je lepa, za to so jo naši pradedje tudi tako hrabro branili pred Avari in Turki. Slovencev nas je sicer veliko manj kot Nemcev, a vsled tega nas poslednji še ne smejo zatirati.

O cesarju je rekel slavni govornik, da je zelo dobitljiv. Vsako leto daje na tisoče v dobrodelne namene. Je tudi dober kristijan, natanko izpolnjuje svoje krščanske dolžnosti. Naredil je veliko dobrega svojim narodom, ker jim je dal ustavo, šole itd. G. govornik je vpletal v govor v pojasnilo posameznih stavkov dogodke iz lastnega življenja, kar je ljudem zlasti ugajalo.

Al. Kokelj je govoril o zatiranju slovenskega naroda počenši od turških časov do zdaj v narodnem in gospodarskem oziru. Nad 300 let so hodili Turki na Slovensko, ter so zemljo pustošili, ljudi morili ter jih gonili v sužnost. Prvikrat so bili tu l. 1396 in zadnjikrat l. 1710. Letine so bile pa v tistih časih navadno zelo dobre, žito je bilo po ceni, kar nam razni zgodovinarji pričujejo. — Potem je na kratko omenil protestantsko gibanje na Slovenskem in začetek germanizacije in centralizacije od cesarja Jožefa II. In kje smo dandanes Slovenci v jezikovnem oziru? § 19 je samo na papirju, v dejanju se ne izvršuje. To se vidi v šolah, v uradih in zlasti v višjih državnih službah. V gospodarskem oziru smo odvisni od nemškega in židovskega kapitala. Tu je govornik ostro prijel kapitaliste ter navedel nekaj vzgledov, kakó bogaté. Poslednjič je zborovalce navduševal za družbo sv. Cirila in Metoda in «Našo stražo». Shod se je vršil v najlepšem redu.

Naše višje šole.

I.

Ne maramo danes govoriti niti o ljudskih, niti o visokih šolah, dasi bi lahko napisali knjigo, če bi hoteli o njih povedati to, kar nam leži na srcu. V mislih imamo srednje šole, gimnazije in realke, nadalje učiteljska, in končno vse one šole, katerih iščejo taki, ki želé nekoliko višje izobrazbe, kakor jim jo more dati navadna ljudska šola, ali ki se hočejo v gotovih strokah višje izuriti, nego je to ob navadnem zasebnem uku mogoče, to so meščanske, obrtne in kmetijske šole.

Naši ubežniki stopijo ravno pred solnčnim vzhodom na zadnjo višino, raz katero vidijo Deir el Kamar v dolini, kjer je vse po koncu. Ker ne vedo, kaj to pomeni, vprašajo mohamedana, molečega pred svojo hišo, če so že Druzi v mestu. Starec se skloni po koncu, jih jezno pogleda in zakriči: «Ali ste neverni psi, da si upate mohamedana motiti v molitvi?» Ubežniki nič ne odgovore. Starec pa še bolj zakriči: «Ali ste mohamedani?»

«Ne!» odgovori srčno Maron. Starec pa začne preklinjati in v svoji razjarjenosti kamenje metati za njimi. Eden kamen rani udovo močno na čelu, tako da skoraj omedli in kri se ji ulije po licu. Ravnokar hočeta Maron in Ali besnega Turka prijeti in pobiti, ko udova glasno zakliče: «Maron, daj mi kamen, ki me je ranil.»

Začuden pobere Maron kamen in ga da materi. Udova vzame kamen, ga poljubi in vrže daleč proč v grmovje rekoč: «Bog naj ne kaznuje Turčinovega greha. Naj ga Bog blagoslovi za proklinjevanje, kakor je blagoslovil nas.» Nato naglo zapustijo ta kraj.

«Maron, povej mi,» vpraša Ali vznemirjen, «ali stori to tudi sv. Duh, da odpustite sovražnikom in jih blagoslavljate?»

«Da» odgovori Maron s tresočim glasom.

«Potem se pa dam krstiti; zdaj verujem!» zakliče Ali. (Dalje prihod.)

Če dela šolsko vprašanje vzlasti v počitnicah starišem veliko skrb, utegne pa v Slovincu, ki čuti tudi za blaginjo narodovo, vzbuditi obup. Toda obupati Slovenci še ne mislimo, marveč živeti hočemo, in navdaja nas živa vera na boljše, lepo prihodnost. Volje še je v nas dovolj, ali da ne izginemo, treba nam je vedno biti delavnim, treba vedno paziti, kje se je jačiti, in vedno preudarjati, kako nam je postopati, da dosežemo, kar hočemo. In prav ta narodua skrb stiska nam danes pero v roke.

Narod slovenski je jako nadarjen, radi tega pa je v njem tudi toliko hrepenenja po višji izobrazbi. V dokaz nam služi družba sv. Mohorja, veliko število bralnih društev in truma nadobudnega dijaštva. Hvala Bogu za to; če se nočemo leči v grob, nam je tudi stremiti po višji izobrazbi. Ali kar se tiče šol, ki to višjo izobrazbo posredujejo, nam je v smislu narodne politike skrbeti, 1. da imamo vse vrste nam potrebnih šol, urejenih za nas, to je tako, da nam morejo koristiti in sicer kolikor sploh možno, in 2. da se mi vseh teh šol poslužujemo.

Ali imamo Slovenci, odnosno štajarski Slovenci dovolj takih šol? Gimnazija nobenega, o realki se še nam vsem skupaj sanjalo ni, prav tako učiteljska ne, niti jedne meščanske niti obrtne, niti kmetijske šole ne, skratka nič, prav nič; ubogi, brez vsega smo, kakor sirota Jerica, a davek za vse vrste takih šol uže dolga leta vrló plačujemo. Plačujemo namreč Nemcem take šole, da nas ti-le ob višji izobrazbi laglje davijo in hitreje pokončujejo. Če mi na vsako polje in v vsakega polja kot postavimo svojega sina, povsod uže najde, ali dobi nemškega tekmeča, ki ob dobrohotnosti vlade in višjih krogov napram Slovincu porine v stran, kar ne spada k «Herrenvolku.»

Koliko krika in vika je bilo po Avstriji, kaj pravimo po Avstriji, po Evropi, ko je šlo zato, da bi slovenski fantje na celjskem gimnaziji naj le treh predmetov in sicer veronauka, latinščine in računanja se učili v materinščini! Le slovenski fantje, in ti le s kraja, Nemcem bi se ne izpremenilo nič. Pisalo in govorilo se je le o slovenskem gimnaziji, in to še celo tudi v naših listih, kakor da bi odslej zares vsak dan zahteval v Celju vsaj najmanj po jednega germančka kot žrtev, brrr. In mi smo tako uredbo zahtevali, in za njo zastavljali vse narodne sile ter se še zavedali nismo, da je taka zahteva za narod, v kojem je še naj kaj ponosa, v skrajni meri žaljiva! Bože mili, globoko ležimo. Mi se torej zadovoljujemo s tem, da se naši sinovi vzgajajo nemški, in da se z njimi v treh predmetih prva leta milostno govori slovenski! Dragi narod, ali veš, kako so nemški kralji tedaj, ko smo še mi Slovenci bili samostalni, delali, da bi nam samostalnost vzeli popolnoma? Če so nas premagali, pa so od naših knezov zahtevali, da so jim svoje slovenske sinčke prestolonaslednike dajali v vzgojo. Zviti so bili Nemci od nekdanj. Čez nekoliko let slovenski narod potrebe po slovenskem knezu ni več čutil, in odsihmal so na slovenskem prestolu sedeli le Nemci. Trije predmeti in le prva leta — sram nas je to izustiti. In še to so Nemci izvrstno iztuhtali, katere predmete nam končno dovolijo. Izbrali so tiste, v katerih se za slovenski jezik da pridobiti razmerno najmanje. Da bi si slovenski fantič v zemljepisnem ali v prirodopisnem pouku množil besedni zaklad, ki bi naj omogočil kedaj znanstveno vzgojo teh otrok in splošno svetovno izobrazbo s slovenskim narodnim pečatom, to bi bilo tako, kakor da bi jastreb z jednim krempljem malo popustil; žrtev, ki uže v zadnjih trenutkih še vztrepetava, bi utegnila le še oživiti se in izmuzniti. Veronauka si vlada cerkvi ni upala odreči, v računstvu pa se pridobiva za jezik toliko, da se vsakdo v par urah tudi kitajski nauči izvrstno naloge izvajati. V latinščini se sicer za jezik pridobiva, kar se tiče besednega zaklada, presneto malo, ali da se ta jezik uči v slovensščini, je vendar našim

fantom lahko v veliko korist; kajti slovenski jezik je latinskemu v tem in onem mnogo podobnejši od nemškega, in na podlagi slovensščine se je latinskega jezika učiti mnogo laglje, nego na podlagi nemščine. Le škoda, da dotične knjige to premalo izkoriščajo; prirojene so bolj po nemških, in hodi se torej mimo odprtih vrat v hišo skozi strešno lino. Da se po modrih profesorjih našim fantom latinščina vkljub temu sedaj močno olajša, ni se zahvaliti nemški dobrohotnosti, marveč nemški nevednosti, ki v svoji oholosti slovenskega in slovanskega jezika sploh ne pozna. Mimogredé sledi iz tega, da slovenski starši pošiljajte svoje dečke uže iz praktičnih ozirrov v slovenske oddelke, ker se jim vsaj nekoliko laglje godi, nego v nemških.

Kam pa prav za prav merimo, je to: nam ne sme zadoščati, če se hočemo ohraniti, da se dečkom prvi pouk le nekoliko olajša, germanizacije se s tem še niso in nismo oteli; mi imamo neomajno zahtevati pravi, čist slovenski gimnazij, na kojem bode našim dečkom v resnici mogoče pridobiti si tisto izobrazbo, ki narod krepi; nemščine se naj tudi uče — čim več jezikov kdo zna, tem več človekov velja — in sicer naj se je uče v toliki meri, kolikor to zahteva mnogojezičnost države, ali izobrazba sama mora se posredovati v materinščini. Tako je pri vsakem narodu, in tudi mladi ptič peva, kakor je od starca slišal; le edini Slovenec bi se naj odpovedal svoji prirodni pravici liberalnim in židovskim in prusaskim trinogom na ljubo?

Vemo, da se je taka zahteva izrekla uže pri vseslovenskem shodu, ali vemo pa tudi, koliko pri vladi zaleže, če slovenski narod enkrat zavpije, naj si tudi na ves glas. Zatorej ne dajmo miru, ne nehajmo, ropotajmo; kar zahtevamo, je le naša pravica, ki se nam naj meri za naš denar. Mi nočemo poginiti, ne in ne in stokrat ne!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

D u n a j. Grof Thun se je odpeljal včeraj s finančnim, trgovinskim in poljedelskim ministrom v Budapešt, da se razgovarjajo z ogrskimi ministerskimi tovariši o nagodbenem vprašanju. Ako se doseže med ministri v nagodbenih zadevah sporazumljenje, potem se snide tudi kmalu naš državni zbor, da se mu predloži nagodba. Nekateri listi trdijo, da se skliče državni zbor dne 12. septembra. Slovanski listi izražajo tem povodom bojazen, da Thun prekličé še pred zborovanjem tudi jezikovne naredbe. Mogoče je sicer, da se kaj takega zgodi, toda s tem potisne Slovane v opozicijo. Kajti Slovani niso več voljni trpeti vladinih krivic ter še vendar pri vsem tem vlado podpirati.

K r a n j s k o. Družba sv. Cirila in Metoda je imela 11. avgusta t. l. v Ribnici na Kranjskem (Dolenjskem) svoj trinajsti občni zbor. Nepriičen zborovalni kraj je bil kriv, da se shoda ni udeležilo toliko občinstva, kakor si družba zasluži. Vsled tega pa seveda ljubezen in zanimanje za družbo med nami ne bode pojemalo, kajti mi jo sodimo ne po zborovalnem kraju, ampak po njenem blagonosnem delovanju. Družba vzdržuje in podpira 16 šol. Med temi je tudi otroško zabavišče v Mariboru, ki je vzgojevalo tekoče leto 58 otrok. Podpirajmo požrtovalno prekoristno družbo.

Č e š k o. Katoliški shod v Pragi se vrši na izredno sijajen način. Kar nam posebno ugaja, je to, da se ga udeležujejo tudi učitelji iz Češkega in Moravskega. Katoliški Slovenci z zanimanjem in radostjo spremljamo razprave čeških katolikov ter jim želimo najboljšega vspeha. Da bi duh krščanski globoko prešinil vse slovanske narode!

Vnanje države.

Italijansko. Italijanski poslanec Vigla je dejal pri nekem banketu v svojem govoru: »Moje misli hite v Trst, ki je kri od naše krvi, ki je vglobljen v naše življenje, ki nam pripada in ki bo v bližnji prihodnosti tudi politično z nami združen«. Te besede dokazujejo, da so Italijani že pozabili na batine, ki so jih leta 1866 od Avstrijcev vsprejeli. Naj le Italijani pustijo pri miru avstrijski Trst ter se naj veselijo, da jih Avstrijci ne motimi pri njih polenti.

Cerkvene zadeve.

Veseli trenutki v samostanu čč. šolskih sester.

Z veseljem je zopet pozdravil ves katoliški svet imenitni praznik Vnebovzetja preblažene device Marije dne 15. avgusta. Ker je ta praznik jeden izmed največjih Marijinih praznikov, sklenil je samostan čč. šolskih sester v Mariboru z njim še drugo izvanredno slavnost, namreč preobleko novink in izvršitev obljub. Za preobleko je bilo odločenih letos 11 kandidatinj in začasne obljube so naredile 3 čč. sestre. Slovesno opravilo, obrede in posvečevanje v krasni, nad vse veličastno ozaljšani samostanski cerkvi so vodili mil. g. kanonik dr. J. Mlakar. Bili so v to pooblašteni od prevz. kneza in škofa, ki so bili vsled bolehnosti zadržani.

Začetek je bil ob 7. zjutraj. Že na vse zgodaj istega dne so se zbrali stariši ter sorodniki novo spreoblečenih, in obilo družega ljudstva v prijazni cerkvi. Po slovesnem vходу preč. g. kanonika, stopila je vsaka nevesta s svojo družico pred altar, kjer je iz kanonikovih rok vsprejela blagoslovljen križ in svečo. Nato so vse zavzele svoje prostore v klopih, pregrnjenih z rudečim suknom. Med slovesno sveto mašo vsprejele so vse tri sestre in onih najst kandidatinj pobožno sv. obhajilo. Po sv. maši pokleknile so zopet okoli altarja s križem in gorečo svečo v roki. Preč. g. kanonik razjasnil so v izbornem nagovoru dolžnosti, prednosti, a tudi težave novega stanu. Povdarjali so, da device z zaroko s svojim nebeškim ženinom odmrjejo svetu ter se kot žgalni dar docela darujejo Bogu. Zapustiti morajo tudi svojo lastno voljo ter se v vsem, kar ni greh, klanjati svojim predstojnicam in predstojnikom. Zato pa smejo pričakovati tem obilnejšega plačila v nebesih. Na stavljenja vprašanja, so li voljne vse to spolnjevati, odgovorile so večkrat z »da.« Zopet je vsaka posamezno pokleknila pred altar, kjer se ji je po obrednih molitvah izročilo redovno oblačilo.

Potem so vsprejele še prstane in nazadnje nova imena kot popoln dokaz, da so se za vselej odpovedale svetu . . . Imena so sledeča: Marija Ulaga, sedaj sestra Hijeronima, iz Griž; Elizabeta Košir, sedaj sestra Leonarda, iz Žič; Marija Golob, sedaj sestra Armela iz Možganc; Marija Koren, sedaj sestra Doroteja, iz Št. Petra pod Sv. gorami; Ana Detiček, sedaj sestra Štefanija, iz Loč; Marija Bolkovac, sedaj sestra Kamila, od Sv. Antona v Slov. goricah; Frančiška Saller, sedaj sestra Alkantara, iz Ljubljane; Frančiška Debevc, sedaj sestra Kristina, iz Cirknice; Marija Horvat, sedaj sestra Valburga, iz Belotinc (Ogrsko); Marija Rant, sedaj sestra Helena, iz Železnikov (Kranjsko); Marija Sever, sedaj sestra Kazimira, iz Ljubljane.

Nazadnje so pristopile še sestre Anastazija, Maksimilijana in Leonija ter naredile po enoletni poskušnji prvo obljubo. Konečno je zapel kor lepo lat. pesem: »Regnum mundi.« Iz src novo spreoblečenih so puhtele iskrene molitve, izraz hvaležnosti in srčne radosti v nebo. Mnoga srca navzočih so bila globoko

ginjena, kakor so pričale solze v njih očeh. Stariši in sorodniki so blagrovali svoje hčere in vendar jih tudi žalostni zapuščali.

Najsrečnejše so bile one same. Ni je bilo solze v očesu, kajti srce prepolno hvaležnosti ni bilo možno svojih čustev pojaviti. — Gotovo je vsaka izmed njih iskreno pozdravljala blaženi mir tihe samostanske celice, po kateri so hrepnela njih srca, misleč si:

Poveljuj, o srečen duh Gospoda,
Ki na nizkost se tvojo je ozrl!
V svetišču čista bodi mu posoda,
Da vira milosti ne bo zaprl!

Mili darovi za družbo vednega čč. ščenja: Sv. Kungota na Pohorju 5 fl., Šmarje 9 fl., Sv. Štefan pri Žusemu 12 fl., Sv. Jurij na južni železnici 26 fl., Slivnica pri Celju 3 fl. 50 kr., Sladka gora 5 fl. 50 kr., Žusem 3 fl. 50 kr., Jarenina 51 fl. 55 kr., Sv. Venčesl 10 fl., Črešnjevec 3 fl. 20 kr., Zreče 5 fl., Celje 53 fl. 28 kr., Sv. Tomaž 17 fl. 70 kr., Polzela 10 fl., Sv. Ilj v Slov. gor. 18 fl. 65 kr., Sv. Jakob v Slov. gor. 18 fl., Sv. Jurij na Pesnici 2 fl., Frankolovo 3 fl. 80 kr., Rogatec 5 fl. 5 kr., Rečica 10 fl. 20 kr., Planina 4 fl., Konjice 103 fl. 11 kr.

Gospodarske stvari.

Streljanje proti toči.

Iz Šmarja pri Jelšah.

Odgovor dopisniku v »Slov. Gospodarju« z dne 28. julija štev. 30. Res je, da še dosedaj ni nobeden dokazal, da strel zabranjuje točo. Vprašam pa, kateri učenjak pa je dokazal nasprotno, da streljanje nima nobenega upliva? Ali morda gospod dopisnik iz Šmarja? Tudi mi nismo preverjeni, da strel na vsaki način zabranjuje točo, o tem nas morajo šele večletne skušnje poučiti; kako pa si naj istih nabere, ako se ne poskuša. Dobro vemo, da nas Bog lahko kaznuje, če hoče, in če nas bode kaznoval, si vsaj očitati ne bomo, da smo roke križem držali, da nismo storili, kar se nam je od več strani priporočalo. Če je streljanje res tako nespametno, zakaj pa vis. dež. odbor posreduje dobavo cenejega smodnika? Dopisnik trdi, da nam menda ni tako pogosto kazen namenjena, da se povprečno vsaki drugi dan strelja. Gotovo ne, toda kedo naj ve, kedaj nam je ravno kazen namenjena? Če gospod dopisnik ve, naj nas pa opozori na njo, mu bomo zelo hvaležni; prihranil nam bode mnogo truda in stroškov, sebi pa tudi dragega spanca. Jaz mislim, da je pač naravno, če se človek skuša braniti proti elementarnim nezgodam. Kar se pa tiče molitve in zvonjenja, ali sta pri streljanju izključena?

Da ima streljanje proti toči, kakor vsaka novost, tudi svoje nasprotnike, je razvidno. Pomislimo le, kako so se ljudje svojedobno branili saditi krompir, sedaj glavni živež ubogih ljudij; ali pa gospod dopisnik, naj pogleda v današnje dni, kako so se in se še ljudje ustavljajo škropljenju trt, kurjenju zoper mraz itd.

Kar pa dopisnik piše o toči za časa strelnih vaj, morala bi potrditi vojaška oblast, da bi bila vest verodostojna. Mi kmetje streljamo proti toči, ker se na vse načine borimo za svoj obstanek, ne pa zato, ker bi nam bilo streljanje prijeto »šport«. Toliko v odgovor!

Streljanje proti toči.

Iz Jeruzalema pri Ljutomeru.

Da smo se mi letos po ljutomerskih goricah resno poprijeli strelbe o vsaki hudi uri, poročal je že »Slov. Gospodar.« Večkrat smo se tudi prepričali, da to res pomaga in moč nevihte ali zmanjša ali pa vsaj nekoliko v drugo stran obrne. S prisego potrditi se sicer ne more, da bi nas streljanje vselej in popolnoma obrnilo pred točo, da pa to mnogokrat veliko pomaga, tega pa tudi ne

more nikdo tajiti, kdor je imel že s tem opraviti. Nenadano pa je gsp. dopisnik iz Šmarja pri Jelšah v 30 štev. »Slov. Gosp.« naše početje hotel ovreči rekoč: »Tako streljanje je le šport.« Ali res mislite, da bi bil vinogradnik tako razposajen in lahkomišeln, da bi v skrajni nevarnosti šel streljat za »šport?« Brezdvomno ne!

Če je komu taka strelba nadležna, temu pač svetujemo, da se preseli kam v puščavo, kjer bode noč in dan užival tihoto in mir. Oblakom se s streljanjem lahko spremeni njih tok. Oblaki v zraku namreč nimajo svojih stalno odkazanih tokov, da bi se ne dali v nobeno drugo stran ukreniti. Streljanjem se tudi stresejo zračne plasti, dovede nov topel zrak v višave ter zabrani zgoščenje. Največ pa še pri tem delu pomaga pobožno upanje v božjo pomoč. Tudi tukaj velja rek »pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Če hromec zavrže palico, ali ni s tem zavrzel pomoči, s katero se drži po koncu, ali mu je k temu samo pobožna molitev zadosti?

Naj Vam tedaj, dragi mi prijatelji streljanja, omenjeni dopisnik s svojim zanikanjem nikar ne odvzame zaupanja in vstrajnosti v omenjenem streljanju. Če ste že v nekaterih slučajih tako rekoč prisiljeni dajati svoj krvavo zasluženi denar za razne potrate drugim ljudem, privoščite tudi sebi ta »šport« katerega ljubi Bog, ki vidi in pozna naše upanje, gotovo nikdar ne bo prezrl. Sicer pa nam tudi omenjeni g. dopisnik želi dober uspeh. Bodimo si vsi prijatelji!

Sejmi. Dne 26. v Ljubnem in Turniščah. Dne 27. v Poljčanah, v Brezicah. Dne 29. na Muti, v Celju, Mozirju, Žalcu, pri Sv. Trojici na Goričkem, v Svičini, Poljčanah. Dne 30. na Hajdini. Dne 31. v Imenem. Dne 1. sep. v Turniščah, Arnovčah. Dne 2. v Spodnji Polskavi in v Trnovcih.

Dopisi.

Iz Ptuj. (Volitve v okrajno bolniško blagajno so ovrzene!) Okrajna bolniška blagajna v Ptuj je bila dosedaj edino in izključno v nemčurski oblasti, da-si je dobra polovica obrtnikov na deželi, kateri morajo po postavi in po pravilih te blagajne tudi biti zastopani, ker so delodajalci in morajo za svoje uslužbenke, pomagače itd. mesečne doneske plačevati. Dosedaj so pa nekateri gospodje v Ptuj volitve zmeraj na tak način vodili in izvrševali, da delodajalci na deželi o teh volitvah niti znali niso.

Vsled tega jim tudi ni bilo možno, se volitev udeleževati ali slovenskih obrtnikov kot poslancev k skupščini poslati.

Tudi letos mislili so stvar tako po domače med seboj uravnavati in so volitve tako izvršili, da slovenski obrtniki na deželi o volitvah niti nič vedeli niso. To pa je napolnilo slovenskega odvetnika dr. A. Brumena v Ptuj, da je vložil rekurz proti takemu postopanju na c. kr. namestništvo v Gradcu, kateri rekurz so podpisali tudi drugi slovenski odvetniki, notarji in delodajalci v Ptuj.

C. kr. namestništvo v Gradcu je rekurzu ugodilo in celo volitev razveljavilo. Prišlo bode torej do nove volitve.

Mi vsled tega že sedaj opominjamo občinske predstojnike ptujskega okraja, da naj gledajo na to, da pristopijo vsi slovenski obrtniki k okrajni bolniški blagajni, da se nam posreči pri prihodnji volitvi ovreči sedajno vodstvo.

Nedostatki dosedajnega poslovanja so tako veliki, da je dolžnost vsakega slovenskega obrtnika delati na to, da se vodstvo okrajne bolniške blagajne spremeni.

Najznamenitejši nedostatek je ta, da je postavilo sedajno posli nemško vodstvo dr. Treitl-na, zdravnika v Ptuj, kot edinega blagajniškega zdravnika. Ta dr. Treitl ne razume niti besedice slovenski, vendar pa bi

moral tudi slovenske pomočnike in delavce vračati. Vidi se, da temu vodstvu ni do tega, da pomagajo, učenci in delavci slovenskih obrtnikov dobijo zdravniške pomoči; čeravno slovenski obrtniki mnogo plačujejo v to blagajno, se jim dostikrat zdravniška pomoč brez vzroka odreče ali pa je sploh ni dobiti, ker dr. Treitl ne razume nič slovenski.

Drugi veliki nedostatek je ta, da glasoviti J. Spritzey kot blagajnik te blagajne, potuje večkrat na stroške te blagajne, kadar to ni potrebno.

Sploh je pa ta gospod za svoje delo previsoko plačan in za gotovo je upati, da, če Slovenci prihodnjič zmagajo, se stroški uprave znižajo. Vsled tega bo pa tudi mogoče, prispevke obrtnikom in delodajalcem znižati.

Kričoča krivica je za slovenske pomočnike in sluge, če so nemčurski vodje te blagajnice proti slovenskim obrtnikom tako brezozirni in sovražni, da jim celo zabranijo takega zdravnika, n. pr. g. dr. Belo Stuheca, ki razume slovenski jezik in ki toraj zamore bolnika razumeti in mu zdravje s svojo učenostjo spet pridobiti.

Torej slovenski župani in obrtniki, pozor na nove volitve!

Z Radla. (Slovenci, vzdramimo se!) Na vrhuncu Radla je istinito tako zanimiv razgled na nemško in na slovensko stran, da vsak hribolazec izraža o tem svoje občudovanje. Slovenca pa napolni otožnost, ako gleda lepe kraje proti severu, kajti kakor daleč oko vidi, bila je naša, slovenska zemlja, a do Radla se je počasi začela razlivali nemška povodenj že od IX. stoletja sem. Neki gospod, ki že počiva, je točil solze, ko si je ogledoval mične kraje proti severu ter izjavil na vprašanje, zakaj da se joče: «O kako bi se ne jokal? To je bila nekdanja naša mila domovina, a vse je vzel naš sosed.»

Proti jugu še je slovenska zemlja, vendar tudi to si hoče Nemec osvojiti. Toda ne bo si je. Pred kakimi tridesetimi leti še se je res videlo, kakor da bi bili Slovenci tujci v dravski dolini, ker pri raznih volitvah v deželni in državni zbor so bili Slovenci slabo zastopani, s sedmerimi ali celo četirimi glasovi, nasprotniki pa so jih imeli po 28—30. Zdaj pa imajo navadno naši zagrizeni nasprotniki po 6—7 in Slovenci po 28 glasov.

Smemo torej sklepati, da dravska dolina ostane slovenska zemlja in da so Nemci tako rekoč tujci v njej. Le okrajni zastop še imajo v svojih rokah po izdajalskih volilcih izmed slovenskih prebivalcev. Nemci delajo na vse kriplje, da bi ohranili tej dolini nemški značaj, tako po raznih napisih pri gostilnicah in po pozdravih šolske mladine, ki tujece pozdravlja z «guten Tag.» Pa vse to ne bo pomagalo ničesar. Most od Radla prek na Pohorje ima vedno slabše stebre. Na Pohorju je oral ledino rajni Luka Držešnik okoli 30 let, ki zasluži da mu postavimo spominek.

Znamenja so torej, da se Nemštvo v dravski dolini umika. Da se umikanje ne ustavi, na to moramo delati z vsemi silami. Prirerajmo radi zborovanja in veselice. In Vam blagi narodnjaki kličemo: vdeležujte se radi slovenskih veselice in zborovanj. Kmalu se bo Vam ponudila priložnost, da javno pokažete svojo narodno zavest. Ciril in Metodovo društvo bo imelo v Vuhredu zborovanje 18. septembra t. j. 16 nedeljo po Binkoštih. Takrat bo društvo ob enem obhajalo tudi jubilej presvitlega cesarja, našega dobrotnika, ki svojo radodarno roko odpira tudi slovenskim šolam. Pridite obilno in se nikar ne izgovarajte. Vzemite si v izgled naše nasprotnike, kako od vseh krajev hitijo skupaj, ko se gre za blagor njihovega naroda.

Blagi Slovenci, vzdramite se, otesite vendar enkrat od sebe nemčursko šalobardo, da ne bode čez nekaj let kaki narodnjak solz točil na Veliki kapi ter rekel, to je bila nekdanja naša mila domovina, a vzel jo je sovražnik.

Od Kapele. (Koncert.) V zadnji številki Vašega cenj. lista od 18. avg. bral sem nek dopis od Kapele, s katerim dopisnik ozna-

čuje vrtno veselico, katero je priredilo «Kapelsko bralno društvo» dne 15. avg. v vrtu g. R. Horvata. Dopisnik obžaluje, da se je veselice udeležilo premalo kmetskega ljudstva in domačih gostov, ter pripisuje veselici svetanski (kozmpolitičen) značaj. Res je, da je bilo občinstvo svetansko, ker so bili kot gostje iz Radenskega kopaljšča navzoči Nemci, Italjani, Dalmatinci in Madjari, a zaradi tega veselica nikakor ni bila «kozmpolitična,» ampak narodna, ker se je v tem smislu tudi zvršila.

Če bi bil dopisnik natančneje opazoval občinstvo, bi se bil pač prepričal, da tudi naših domačih, kmetskih, merodajnih narodnjakov ni manjkalo. Da so pa nam tudi tujci za naše namene nekoliko darovali, za to jim moremo biti hvaležni ter je smatrati, namreč navzoče, kot nam pravične in naklonjene. Kar se vsporeda tiče, ker tudi ta dopisniku ne ugaja, mu moram odgovoriti, da naj navadno narodno veselico od koncerta vsaj nekoliko razločuje in prepričal se bode, da je tudi vspored bil koncertu primeren. Da se je tamburanje in petje vršilo sploh v občno zadovoljnost, to nam je pričalo odobrovanje in bil je tedaj tudi «efekt» zadosten; vsaj mi si ne želimo sijajnejšega, ker nismo tamburaši in pevci «aus profession,» ampak iz zgolj narodne zavesti. Dopisnik je menda jedini, kateremu se naš koncert ni dopadel. Ne moremo pomagati! De gustibus non est disputandum, pravi pregovor, o vkusu se je težko pričakati!

Dovoljujem si tudi o ti priložnosti se zahvaljevati za prisotnost vsem gostom iz Gornjeradgone, od Sv. Andraža, Sv. Benedikta, Sv. Jurija in Malenedelje ter vsem onim, kateri so nam podelili dobitke za «najkrasnejši» del veselice, za tombolo. Posebno zahvalo pa izrekam g. Koklj-ju, učitelju v Poljčanah, ki je žrtvoval prosti čas v to, da nam je prihitel pomagat izvrševati vsporeda ter s tem popolnil spet prejšni kapelski tamburaški zbor, kateri je z njim, ko se je preselil, izgubil eno najboljših moči. Na svidenje!

Iz Velenja. (Veselica.) 18. avgusta obhajala je mladina tukajšnje ljudske šole veselico povodom petdesetletnice vlade našega presvitl. cesarja Franca Jožefa I. Ob 8. uri zjutraj darovala se je sveta maša, poslej zbrali so se otroci in gosti v prvem razredu ljudske šole, kjer se je govorilo o pomenu letošnjega leta za avstrijske patrijote in kjer je deklamovala nadepolna mladež lepo število patrijotičnih pesmi. Ob koncu te slavnosti zaorila je naša slovenska mladina krepki trikratni «Živijo» našemu presvitlemu cesarju in sto in sto nežnih mladih grl popevalo je: «Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja Avstrijo!» Ob 2. popoldne začel se je zabavni del, veselica, katera bo ostala našim otrokom še dolgo časa v trajnem spominu. Veselica in sploh vsa slavnost obnesla se je izvrstno. V prvi vrsti zaslužita vso zahvalo in priznanje g. nadučitelj in g. učitelj, ki sta neumorno delovala za lep razvoj te za našo mladino velevažne slavnosti.

Trg Velenje je bil ta dan praznično spreobleden, v črno-rumenih zastavah in zvečer oznanjala je čarobna razsvetljava patrijotično mišljenje Velenčanov. Samo jedna «figura comica,» ki ima precej enakosti s kakim «Bierfaselnom,» in ki je tudi poslej hotela veselico motiti, demonstrovala je na nečuvven in nesramen način proti temu znaku patrijotizma s tem, da ni razobesila nikakoršne cesarske zastave. Ta oseba je voditelj velenjske Heiloklike, ki je v spomin umrlega Bismarka, največjega sovražnika Slovanov in Avstrije, obhajala takozvani «Salamander,» pri katerem se je pogosto čul pijani «heil, heil und Sieg» in Bog si ga vedi, kaka neumnost še. In taki nesramni ljudje, take šeme, ki napadajo nasprotno misleče ljudi o vsaki priliki in ki so kot renegati in izdajice svojega naroda največji sovražniki ne samo Slovencev ampak tudi Avstrije, ki čestijo sicer Bismarkov doprsnik, a ki ne razobesijo o priliki največje avstrijske slavnosti niti

jedne zastave ne, taki značaji naj nam ponujajo in naj nas učijo tiste tevtonske kulture, pred katero pljune vsak pošten človek? Nasvetujemo temu možiceljnu, ki je slovenskemu občinstvu kot kričač že dosti dobro znan, in njegovi «Leibgardi,» da naj nikar ne razobeša razcapane in zazupite nemške kulture, ker drugače krstijo ga znajo Slovenci v drugič, da se mu malo ohladi njegova zavrela kri in da se tu med Slovenci vendar enkrat opere svoje turške olike. Hajl, Sik und Rahe!

Od nekod. (Ljutomer, Ljutomer! Potne opazke.) Veličastno se je vršil dne 17. avgusta v beli Ljubljani shod slov. županov; gotovo 600 mož je prihitelo iz vseh dežel, koder bivajo Slovenci, iz Primorske, Koroške, Štajarske in Kranjske, v lepo prestolnico ob Ljubljani, da izjavijo slovesno v imenu svojih občin neomejeno zvestobo Njega Veličanstvu in ob enem položijo pred Njega vzvišeni prestol skromne želje slovenskega naroda; lep je bil ta zbor, nekaj slovenski parlament, kakor je rekel g. župan Hribar, zbor, kakoršnega še ni videla bela Ljubljana; ves slovenski narod je bil tu zastopan, v naravnem svojem središču, išoč zavetja pred morečo sapo, ki veje iz Gradca, Celovca itd.; Primorec in Korošec sta povedala Kranjcu, da je njiju oko obrnjeno v Ljubljano, in Štajarec se jima je pridružil — lepo soglasje.

Iz Štajarske je bilo baje kakih 180 županov, častno je bil n. pr. zastopan kozjanski okraj pod vodstvom vrlega g. župnika Tomažiča, lepo število jih je tudi bilo iz Ormoža pod vodstvom narodnega župana središkega, g. Šinka, itd. — a zaman bi bil iskal le eno glavo iz ljutomerskega glavarstva! Res je, da je ravno iz onih krajev voznja prav dolga in težavna, res je, da se človek boji daljših voženj, če jim ni vaje, ali to opravičevanje ne izda nič, kajti Primorci in Korošci so imeli tudi daleč in od sv. Ane na Krembergu, odkoder je bil pre tudi eden župan ni posebno bliže v Ljubljano nego iz Ljutomera! Voditeljev je manjkalo, voditeljev! Ljutomer, Ljutomer, zakaj nisi voditelj celemu glavarstvu v narodnem oziru.

Kjer ni voditelja, ki bi skrbel bolj za skupno stvar nego za sebe, ki bi s paznim očesom motril vedno vse življenje okoli sebe, zdaj svaril, zdaj karal svoje, zdaj nasprotniku na prste stopal, tam mora i najbolj vzbujeno ljudstvo zadremati; zato lahko človek opazuje v okrožju ljutomerskega glavarstva toliko nedostatkov! Nekaj primerov! Dne 21. julija se je vršilo pri sv. Juriju ob Ščavnici premiranje konj; iz samega strahu za srčni mir graške gospode, ki je mislila o tej priliki obiskati sv. Jurija, diktiral je g. Kodolič iz Radgone, naj Jurijevčani nikar ne razobesijo ta dan slovenskih zastav, da bi graške gospode ne razdražili, naj prirede stvar «internacionalno!» Drznost to, da upajo od nas zahtevati tako zatajevanje, ko pa Nemci sami dandanes poznajo le «frankfurterco!» Sicer pa sta Radgončanom šla na led le dva jurijevška krčmarja, drugi so vsi razobesili slovenske zastave, dasi je g. Č. pretil nekdo celo z žandarmi, če ne odstrani slovenskih zastav! Čast pa gospodu predsedniku kmetijske družbe, ki je v svojem sicer nemškem govoru pohvalil one Jurijevčane, kateri so tudi takrat pokazali slovenski svoj značaj — gospod je pač gospod! Čast tudi onim kmetom, ki so zahtevali slovenskega govora in z «živio» prevpili «heil» g. Sadu in drugih!

Voditelj murske doline bi moral takoj vse vasi z glasnim protestom spraviti na noge, ko bi prvič zvedel, da sprevodniki one železnice ne rešpektirajo slovenskega prebivalstva ter ne kličejo postaj slovenski, dasi postaje nosijo tudi slovenska imena. Nekdaj je enega takega sprevodnika — tako nekako kakor Jursche se piše oni konduktar — opozoril na njegovo dolžnost, a dobil za odgovor surovost in lepe besede: ich bin extrem deutschnational. To si upa nemški uslužbenec med nami izreči!

V Gornji Radgoni se narodne veselice prirejajo v gostilni «pri angelju»; pričakoval bi torej človek da dobi tam kak slovenski list, a temu ni tako! «Tagespošta» leži na mizi; če pa vpraša gost krčmarja, zakaj nima tudi slovenskega lista, odgovori mu krčmar precej osorno, da ga ni treba! Gospodje gornjeradgonski, pokažite mu, da mu jih je treba, ako hoče, da Vi zahajate še nadalje k njemu kot gosi.

Iz Ljutomera pridemo v par urah v Središče, lep, naroden trg, ki pa nima razven precej oddaljene restavracije na kolodvoru nobene narodne gostilne, kjer bi tujca primerno pogostili! Iti mora rad ali nerad s tržani vred k jedinemu Nemcu središkemu, ki je vsled te svoje neobходимosti sila ošaben mož, k Wenigerholzu. Eden Nемеc požira premoženje stoterih Slovencev, ali ni to sramota za narodne Središčane?

Iz Svičine. Pri nas je bila pred kratkim seja krajnega šolskega sveta. Mej drugim se je posebno razpravljalo, kako bi šolski otroci slovesno proslavili petdesetletnico našega presv. vladarja. Ob tej priliki je predlagal g. nadučitelj, da bi se pele nemške pesni, češ, ker se v tretjem razredu otroci ne učijo prav nič slovenski peti. Žalostno, pa resnica je, da se na svičinski šoli slovenščini skoraj slabše godi, kakor pastorki pod kruto mačeho. Pa zakaj? Pri zidanji svoje šole so se Svičinčani vrgli nemškemu šulferajnu pod peté in nikakor jim noče priti na misel, da bi rešili sebe in svoje slovenske otroke tega suženstva. Gosp. nadučitelju po robu se je postavil g. župnik, rekoč, da bi bila velika krivica, ako bi se pri slavnosti na slovenščino pozabilo, ko vendar v vseh treh razredih ne najdemo nobenega otroka, ki bi bil popolnoma nemškega pokoljenja. In res bili so slavni očetje tako milostni, da so vrgli slovenskim otrokom nekaj drobtinic od bogato obložene mize, sklenivši, naj se «nekaj» pesmi poje tudi v materinem jeziku otrok. Za to dobroto so pa stresli svojo jezo na g. župnika v grdem dopisu, objavljenem v Mariboržanki od dne 18. avg., kjer ga dolžijo slov. fanatizma. Se Vam meša po glavi, káli, da imenujete to fanatizem, ako se mirno in stvarno poteguje rodom in čutom Slovenec na slovenski zemlji za pravice svojega tlačenege naroda?! Kar se pa tiče «duha in pravil reda sv. Benedikta», izvolite se prej o tem poučiti, potem boste tudi Vi postali bolj «praktični» ter se ne boste več smešili pred pametnimi ljudmi s pisarjenjem takih nerodnostij po listih.

Razne stvari.

Domače.

(Voliski shod) skliče državni in deželni poslanec g. J. Žičkar dne 28. avg. ob 3 popoldne v Rajhenburgu v hiši župana in trgovca g. Gustava Unschulda. Volilci, pridite v obilnem številu!

(Duhovne vaje.) Duhovnih vaj v tukajšnji Alojziji cerkvi se vdeležuje v navzočnosti mil. g. kneza in škofa 92 duhovnikov. V petek se bodo vaje s sv. obhajilom končale.

(Na volilnem shodu v Paki) kjer je poročal poslanec J. Žičkar, so se sklenile sledeče resolucije, ki lahko tudi občinam služijo za vzorce njih prošenj:

1. — Na shodu v Paki 21. avgusta 1898. v obilnem številu zbrani volilci obsojajo najstrožje počenjanje onih nemških učiteljev, ki nameravajo pouk v sv. veri popolnoma odstraniti iz ljudskih šol. Mi zahtevamo velikoveč, naj visoka vlada in naši poslanci delajo na to, da se šola zopet pokristjani, to je da vsi ljudski učitelji, ki otroke katoliških starišev, z besedo in z izgledom izreajo njim izročeno mladino v duhu sv. katoliške cerkve.

2. — Ker sinovi slovenskih starišev, kateri obiskujejo visoke šole, ne morejo v nemških mestih mirno svojih študij nadaljevati, temveč imajo prestatati od visokošolcev

drugih narodnosti veliko sitnob in težav, se pozivlje visoka vlada, da vstanovi v središči Slovencev t. j. v Ljubljani slovensko vseučil.

3. — Ker je c. kr. nadsodišče v Gradcu protipostavno zabranilo slovenskim strankam zagovarjati se v svojem materinem jeziku, zahtevajo zbrani volilci, naj visoka vlada in naši poslanci skrbijo, da se ustanovi za vse dežele in pokrajine, koder prebivajo Slovenci, nadsodišče v Ljubljani.

Ker se od raznih c. kr. uradov, posebno od sodnijskih, slovenskim strankam še vedno pošiljajo nemški dopisi, zahtevajo zbrani volilci, naj visoka vlada in naši poslanci skrbijo, da prenehajo vendar enkrat velike krivice, katere se nam godijo v tem obziru.

(Ogenj) je uničil v noči od 17.-18. avgusta klet z izbo pri vinogradu posestnika Franca Aplenca v Imljanski gorci. Gasilci iz Podčetrčka so o pravem času prihiteli, da so druga bližnja poslopja obvarovali. Bodi jim hvala! — Dne 21. nastal je zjutraj ob 6. uri ogenj pri Anzelmu Potočniku po domače Telebcu v Zavodnji ter mu zgorela pristava; druga poslopja so oteli. Sumi se, da so mlatiči po neprevidnosti ogenj zatrosili. Posestnik je bil zavarovan.

(Lov na slovenske otroke.) Iz Slatine nam piše prijatelj našega lista. Naš dr. Hoisel po cele dneve brusi podplate za slovensko deco, da bi jih mnogo nalovil za nemško šolo, katero bodo letos zasebno otvorili. Slovenci, delajte, da kolikor mogoče iztrgate otrok iz šulvereinskih krempljev. — Poučujte slov. stariše, da spoznajo svojo slepoto, dokler je čas!

(Naš list) je pozdravil katoliški shod v Pragi s sledečim brzojavom: «Sjezd katolikov češkoslovanskih v Praze. — Da bi Vaše ideje prešinile ves češki narod, iskreno želijo štajarski Slovenci. Živeli katoliško misleči bratje Čehi!» Uredništvo «Slovenskega Gospodarja.»

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) so bile oni teden občinske volitve. Izvoljeni so bili večinoma stari odborniki, izvzemši tiste, ki so pri zadnji državnozborni volitvi dali glasove znanemu Ropasu. Županom je bil izvoljen v nedeljo Fr. Hanzlič.

(Pri Sv. Petru pri Radgoni) bode sv. misijon od 25. avgusta do angeljske nedelje. Vodili ga bodo č. gg. oo. lazaristi: Alojzij Pogorelec in Fran Kitak iz Celja ter dr. Alojzij Nastran, profesor bogoslovja iz Gradca.

(V Zrečah) se je prvo zborovanje novoustanovljenega politično - gospodarstvenega društva »Straža« minolo nedeljo izvršilo nepričakovano sijajno. Dopis priobčimo v prihodnjem listu.

(Marijinoceljsko romanje.) Stroški na železnici za marijinoceljsko romanje znašajo 4600 gld. Vkljub temu se bo tudi nekoliko dobička. Ves ta dobiček pa bo g. Ferd. Ivanuš, kakor vsako leto tako tudi letos, nesebično in velikodušno obrnil v dobrodelne namene. Dobro bi bilo, ako bi se preostala svota ne obrnila samo za potrebe jednega krova, ampak za splošnokoristne naprave, kakor je n. pr. dijaška kuhinja v Mariboru.

(V Celju) so se pri zadnjih izgredih odlikovali tudi nemški gimnazijci. Jednega so celo zaprli. Pokrovitelj nemškega dijaštva v Celju, Peter Končnik, se gotovo veseli odličnih uspehov svoje vzgojevalne zmožnosti, ka-li?

(Shod slovenskih visokošolcev.) V Ljubljani se je dne 20. in 21. avg. vršil shod slovenskih visokošolcev. Zbralo se je okoli 150 dijakov. Jednoglasno so izrekli zahtevo, da se naj ustanovi v Ljubljani vseučilišče z bogoslovno, pravoslovno in modroslovno fakulteto. Osupnilo pa nas je, da si naši vseučiliščniki želijo, da se od začetka na novem vseučilišču slovenščina naj samo upošteva, in še le pozneje izključno uvede slovenski jezik. V mladih ljudeh bi pričakovali več vroče krvi. To ni odločna zahteva po slovenski univerzi, ampak samo po univerzi v Ljubljani. Ako naši akademiki

ne znajo bolj radikalno nastopati v narodnih rečeh, boljše da bi ne prirejali takih shodov. Sploh se nam zdi, da jim je bila važnejša točka o dijaškem delovanju v počitnicah, kjer so se pa dovolj radikalno izrekli, da ne marajo delovati na verskem in narodnem stališču, ampak na svobodomiselnem in kranjsko-nemčurškem stališču, kakor njih malik dr. Tavčar. Tudi ljubljanski župan, Ivan Hribar, je ob tej priložnosti pokazal zopet enkrat svojo liberalno dušo. Zinil je veliko neumnost: Med nami še je preveč katoličanstva in premalo krščanstva. Mi pa konstatiramo resnico: V Hribarju je še preveč mnogobesednosti, a premalo izobraženosti in premišljenosti. Tudi katoliško misleči dijaki so bili navzoči, a ker so bili v manjšini, so jih svobodomiselnih prevpili. Toda nastopali so tako razumno, da je slovensko ljudstvo lahko ponosno na nje.

(Iz Šmartina pri Slovengradcu) nam pišejo: Cesarska slavnost je bila pri nas dne 18. avgusta veličastna. Na predvečer so po Gradišču, Legnu, Golavabuki in na Brdah goreli kresi in švigale rakete. 18. avg. se je najprej blagoslovila krasna šolska zastava, izvrstno delo šolskih sester v Mariboru. Potem je šla procesija na bližnji Homec, kjer se je blagoslovila tudi jubilejska kapela z lurško Marijo. Č. g. nadžupnik so pridigovali o pomenu slavnosti. Po opravih v cerkvi je zunaj na ledini govoril gosp. nadučitelj Šalamun navdušen, domoljuben govor. Šolski otroci so v več nastopih slavili cesarja. Videlo se je, kako naše teptano a blago ljudstvo ljubi svojega cesarja!

(Iz Oplotnice) smo zvedeli, da namerava peščica tamošnjih nemčurjev prirediti prihodnjo nedeljo veselico v korist nemškemu šulferajnu. Ali še pa tudi veste, dragi rojaki, kak namen ima to društvo? V kratkih besedah imate tukaj odgovor: 1. pokončati vse, kar je verskega, krščanskega; 2. iztrebiti Slovence ž njih domovine ter vkončati sploh vse kar je slovenskega, da bi tem ložej pripravili pot Prusom do obál jadranskega marja. Glejte, temu društvu v korist nameravajo prirediti Oplotničani svojo veselico. Pa ne dovolj, da si sami prizadevajo doseči ta namen, ampak pričakujejo tudi od Vas, vrlih slovenskih kmetov, da bi jih podpirali pri tem početju! Ali ni to največja nesramnost od njih?! Gotovo jih je za to navdušil njih »odrešenik«, prusaško misleči in za to delujoči poslanec Wolf, katerega so hodili v nedeljo, dne 14. avgusta poslušat v Konjice. Dragi rojaki! Kdor izmed Vas ima še količkaj verskega čuta, ljubezni do svojih, do ljube domovine, do mile Avstrije in preblagega svitlega cesarja, gotovo ne bode nosil svojih težko prisluženih krajcarjev v tak ostuden namen, prepričan, da s tem koplje grob sebi in svojim!

(Šmarje pri Jelšah.) Od 13. do 16. avgusta smo obhajali v tukajšnjih romarskih cerkvah Matere Božje in sv. Roka izvanredne slovesnosti. Iz daljnjih krajev ogrskih, prekmurskih, ptujskih, hrvatskih in kranjskih so prihajale dolge vrste pobožnih romarjev, katere so sprejemali domači gospodje duhovniki. Shodne govore sta imela č. oo. lacarista J. Ferjančič in J. Pogorelec, katera so velečastiti gospod dekan k tej slovesnosti povabili. Kakor se trdi, je bilo ena tretinja romarjev več nego druga leta. — Dne 21. avgusta je umrl nagle smrti tukajšnji župan g. Frančišek Adrinek. Pogreba se je udeležilo mnogo odličnega občinstva. Da je bil rajni obče spoštovan mož, kazali so mnogi venci, katere so mu žalujoči ostali položili na grob. Lahka mu bodi zemljica!

(Odlikovanje.) Iz Doline nam piše prijatelj: V sredo 17. avg. je prinesel celjski glavar grof Attems našemu preč. g. kanoniku Karolu Gajšekcu od svitlega cesarja jim podeljeni zasluzni križec s krono. Ob pol 10. je bila šolarska sv. maša in potem se vršila slovesnost v lepo okinčani šoli pred šolarji in številno zbrano topliško gospodo. Gospod grof je najprej v nemškem (!) jeziku pov-

darjal zasluge slavljenca ter po slovenski za- bičeval otrokom spoštovanje do duhovske oblasti. Gosp. kanonik so se v kratkih, jed- natih besedah zahvalili za odlikovanje ter prosili, da se izraz njegove vdanosti naznani svitlemu vladarju. Otroci so nato zapeli ce- sarsko pesem.

(Za slovensko vseučilišče v Ljubljani) je prosilo vseh šest občin fare Sv. Trojice v Halozah. Slava! Posnemajte jih, zavedne slovenske občine!

(Slovengraški nemčurji) so vsi potrti vsled smrti Bismarkove. Pri Lobeji se je nedavno zbralo nekaj možiceljnov; tudi poslanca Wolfahrt in Lenko sta prišla; Tomšek jim je ves pobit razložil velike za- sluge Bismarkove za Nemčijo (!), Heinrich iz staronemske rodovine Potočnikov ga je slavil kot velikega Nemca. Na to so na tla pometali in razbili pivove čaše, in komedija je bila končana, in Slovengradec je rešen.

(Kaj je s Pistorjevim hrastom?) Pistor je res vsadil 18. avgusta hrast, ne na slovenskem, ampak na nemškem prostoru in sicer brez dovoljenja posestnikov. Toda nikar ne mislite, da je Pistor dosegel svoj namen! Ni ga dosegel. Kako to? Ker mu je bil hrast še 18. avgusta uničen. Pošten Neme- sam mu je podrl hrast in sicer pri belem dnevu, na mesto njega pa postavil cesarsko zastavo. Tako je bilo prav! V slovenskem Šentilju nočemo Pistorjevih hrastov, pač pa cesarsko zastavo. To bomo Slovenci razvijali tudi v prihodnje kakor smo do zdaj ter na- vdušeni klicali: »Bog obvari, Bog ohrani nam cesarja!» Pistor pa, če mu ni to prav, naj gre na Prusko hrastov sadit. A v Šentilju hočemo biti cesarju zvesti Slovenci, ki nikdar in nikoli ne bomo pustili, da bi bili podlaga ptujčevi (Pistorjevi) peti; kajti le kdor zani- čuje se sam, podlaga je ptujčevi (Pistorjevi) peti. Živeli navdušeni, odločni šentiljski Slovenci!

(Zadušil) se je v zibelki pretekli teden četrt leta star otrok vrlega kozjanskega na- rodnjaka Janeza Baha. Mati ga okoplje, povije, dene spat ter odide na njivo. Vrnivši se domu najde otroka mrtvega. Ne more se razlagati, kako se je dete zadušilo.

(Kozjanski Germani) so vedno predrznejši. Sedaj so že prispeli do stopinje vohunstva in ovaduštva. Glavno ulogo igrata knjigovodja in notar, pomaga jima pa znani geometer iz Brežic sedaj tu bivajoč. Fej jih bodi! V enem prihodnjih listov prijavimo nekaj prav zanimivih podrobnosti o teh slavnih junakih.

(Županski shod.) Da so slovenski župani v Ljubljani sklenili odposlati do ce- sarja udanostno izjavo in prošnjo za slo- vensko vseučilišče, o tem smo že zadnjič poročali. A tudi še druga važna zadeva se je razpravljala na županskem shodu. Župani so namreč tudi sklenili odposlati do mini- sterskega predsednika in pravosodnega mi- nistra spomenico o živi želji slovenskega naroda, da se mu ustanovi slovensko nad- sodišče v beli Ljubljani. To spomenico je utemeljeval naš deželni poslanec in soštanjski župan J. Vošnjak. Njegove besede so bile ostre, a resnične. Rekel je, v Gradcu je na- rodna zagrizenost od dne do dne večja. Sod- niki v Gradcu si ne upajo kazati se pravične napram Slovencem, da jih nemške tolpe ne napadejo in opsujejo kot izdajice. Celu biv- šega ministra Gleispacha morajo čuvati orožniki. Uradnikom slovenskega rodu se dajejo pri prošnjah neugodna spričevala, nemškim pa izvrstna. Zato imajo Nemci povsod prednost. Ne preostaja nam nič drugega, nego proč moramo priti od sovražnega nam nemškega naroda. Na predlog kanalskega župana Zega, da se naj slovenski župani združijo v posebni zavezi, izvolil se je pri- pravljalni odbor, ki naj izdela pravila za zavezo županov. Nato se je ljubljanski župan, Ivan Hribar, poslovil od svojih tovarišev ter zaključil pomenljivo zborovanje.

(Gornjegrajski Germani) ki skilijo tje v blaženi pruski rajh, so popevali

dne 15. t. m. zvečer v prostorih gornjegrajskega oskrbnika »Die Wacht am Rhein.« Ker so imeli ti navdušeni gambrinovi sinovi odprta okna, nas je ta izdajalski čin tem bolj presenetil, ker so ravno nekaj dni poprej tiste prostore obiskali prevzvišeni ljubljanski knez in škof.

(Povodom odkritja jubilej- skega spomenika cesarjevega) v Gornjemgradu, je poslal preblagi rodoljub g. Anton Svetina, pliberski notar in naš po- prejšnji župan precejšno svoto. Bodi mu tem potom izrečena prisrčna zahvala!

(V Vitanju) se je obhajala 17. t. m. na šulferajnski šoli šolska slavnost. Adjunkt Mettelet iz Celja je igral pri izzivalno-nemški slavnosti prvo ulogo. Posebno je neki ugajal njegov avtomat za klobase. Glejte, glejte, gos- spod adjunkt se vendar na nekaj razume, če tudi samo na klobasne avtomate. V prospeh!

(Nemški advokati) spodnještajarski se bojijo, da bi si njih slovenski tovariši ustanovili svojo zbornico, zato so poslali na justično ministerstvo protipeticijo.

(Knjigo »v Marijinem Celju«) od č. g. profesorja dr. Ant. Medveda je preč. kn. šk. lav. ordinarijat »prav rad in s po- hvalo« odobril odlokom od 15. avgusta t. l. št. 2938. Knjižico, katere se je že mnogo iz- tizov razpečalo, najtopleje priporočamo.

(Duhovniške spremenbe.) Č. g. A. Kovačič v Šmartin pri Vurberku, Fr. Kakuška v Dobovo, Jož. Janžekovič v Št. Peter pri Radgoni. Č. g. novomašniki: Mart. Agrež v Sv. Vid pri Planino, Jan. Ivanc v Luče, Jan. Jurko v Slivnico pri Celju, Jož. Poplatnik v Malonedeljo, Greg. Potokar v Doberno (duh. pom.), G. Ferme v Ljubno, Ant. Kocbek v Št. Ropert v Slov. gor.

Cesarske slavnosti.

(Udanostna izjava.) Na shodu v Paki se je sklenilo: Volilci zbrani dne 21. avgusta 1898 na shodu v Paki pri Vitanju iz političnih občin: Vitanje, Ljubnica, Skomre, Paka, Dolič, Brezen pooblaščajo svojega drž. poslanca g. J. Žičkarja, naj primernim potom javlja sledeče: »Na volilskem shodu v Paki pri Vitanju zbrani volilci izražajo povodom jubileja Njegovega Veličanstva čutstva pri- srčne hvaležnosti, globokega spoštovanja in neomahljive zvestobe in udanosti nasproti po- svečeni osebi Njegovega Veličanstva presvit- lega cesarja Franc Jožefa I. ter prosijo: vse- mogočni Bog naj nam presvitlega cesarja Franca Jožefa I. ohrani še mnogo mnogo let v krepkem zdravju na blagor Avstrije in vseh njenih narodov! — Tudi sv. Očetu se je poslala udanostna izjava ter čestitka k Njegovi 60-letnici.

(Iz Ljubnega) nam pišejo: Veličastno smo obhajali cesarjev rojstni dan. Na pred- večer so bila vsa stanovanja razsvitljena. Veterani, spremljani od lučke godbe, naredili so bakljado. Na slavnostni dan je bila po dokončani sv. maši ljudska veselica na »for- štu«. Navdušenje je bilo veliko. Govorila sta tudi č. g. župnik J. Dekort in g. nadučitelj, učenci in učenke pa so pridno deklamovali. Osivel starček, vojak iz leta 1848, Kočevar po imenu, nam je pripovedoval zanimive spomine iz vojskinih časov.

(Iz Hrastnika) nam pišejo: Že na predvečer cesarjevega rojstnega dne je bilo pri nas vse na nogah, da pokaže udanost in zvestobo svojemu vladarju. Požarna bramba in rudarska godba naredili sta bakljado. Vse hiše, tudi najhornejših delavcev, so bile raz- svetljene. Posebno krasno je bila razsvetljena vila gospé de Seppi in njenega brata viteza Gossletta. Omenjena dva sta tudi ob tej priliki pokazala svoje usmiljeno srce do ubo- gih in delavcev. Hvala jima!

(Iz Št. Ožbalta v dravski dolini) se nam poroča: Dne 7. t. m. je bil pri nas velik shod za nemške romarje. Propoved in slov. sv. mašo so prevzeli mil. gosp. J. Flek, prošt ptujski. V svoji propovedi so omenili za našo krajevno zgodovino vrlo zanimiv

dogodek. Na dan 10. sept. 1856 se je mimo- naše cerkve peljal presvitli cesar, Franc Jožef. Zraven njega v vozu je sedel šentožbalski župnik, Mihael Peserl. Ko se peljata proti cerkvi, opozori župnik vladarja na cerkvico ter mu pravi: »Visokost, ali ničesar ne vi- dite?« »Ne«, odgovori cesar. Župnik: »Cer- kvica nima stolpa«. Cesar: »Seveda, če ga nima, ga pač ne morem videti!« Cesar ni pozabil na ta dvogovor. Čez par let je do- bila prijazna cerkvica že svoj zvonik, sezi- dati ga je dal presvitli cesar sam na svoje stroške.

(Iz Podčetrka) nam pišejo: Cesarjev rojstni dan so gasilci v Podčetrku slovesno obhajali. Že na predvečer so s premnogimi lučicami in bakljami z donečo godbo kora- kali od občinske pisarne skozi trg na bližnji hribček, kjer so godci zaigrali lepo cesarsko pesem. Med vsem tem pokali so topiči. Drugi dan je bila slovesna sv. maša, po sv. maši pa veselica učencev v domači ljudski šoli z godbo na slavo cesarjeve petdesetletnice. — Zastave so vihrale po vsem trgu celi dan.

(Od Sv. Marjete niže Ptujja) smo dobili jako obširen dopis o cesarski slav- nosti, ki se je tam obhajala dne 21. avg. Žal, da zanimivega poročila ne moremo priob- čiti, ker je nam došlo prepozno. Povzamemo pa iz dopisa naslednje. Prvi del slavnosti se je vršil pred cerkvijo. Vsem šolskim otrokom so se razdelile slavnostne svetinje, darilo č. g. A. Šute. Potem je bil v cerkvi »Te Deum«. Nato je pred cerkvijo govoril pozdrav načel- nik krajnega šolskega sveta, slavnostni govor g. učitelj Pulko. Potem se je začel drugi del slavnosti, ljudska veselica v župnijskem gaju. Ta veselica je imela docela veliko mestni značaj. Kajti tukaj si našel muzej, panoramo, šaljivo pošto, buffet itd. Dopisnik nam za- trjuje, da je veselica bila imenitna in častna za Št. Marjeto, kar mu iz srca radi verja- memo.

(Iz Tinja) se nam poroča: Slovesnost v častni spomin jubileja 50letne vlade Njih velič. presv. cesarja priredili so v nedeljo 21. avgusta tinjski dosluženi vojaki in šolarji. Vdeležilo se je te lepe slavnosti nad tisoč ljudi ne samo iz domače temveč tudi iz sosednih župnij.

(Iz Gornjegagrada.) V Gornjem- gradu smo obhajali 21. t. m. prav slovesno 50letnico presv. cesarja. Ves trg je bil poln zastav in vencev. Bila je ta dan ob 10. uri slovesna sv. maša. Po službi božji pa se je odkril v tržkem drevoredu doprsni kip ce- sarjev. Potem, ko je g. župan navdušeno pozdravil mnogoštevilne navzoče, je preč. g. dekan v prelepem slavnostnem govoru slavil milega vladarja in skrbnega deželnega očeta.

(Iz Brežic) nam pišejo: 21. t. m. smo obhajali s šolsko mladino cesarsko slavnost. Na slavnostnem prostoru pogrešali smo slo- venske trobojnice. Šolarja sta prav izvrstno deklamovali dvogovor: »Vdarimo jo na Dunaj.« Peli so dečki prav lepo. Tudi telovadili so šolarji čisto po vojaški. Vsa mladina je bila pogoščena gostoljubno od brežkih slovenskih dam. Da se je slavnost v obče mogla pri- praviti, zahvaliti moramo v prvi vrsti brežko posojilnico, ki je 40 gld. darovala za šolske otroke. — Po šolski veselici ki je trajala do sedmih zvečer, je bil v »Narodnem domu« veliki slavnostni koncert. Obisk je bil sijajen, posebno iz Hrvaškega. Koncerta so se ude- ležili tudi častniki 8. t. polka iz Gorice. Pri koncertu je sodelovala konservatoristinja iz Zagreba gdč. Jamnicky. Slavnostni govor je govoril č. gsp. Čizek, predsednik »Čitalnice.« Gsp. Guido Srebre ml. je igral na gosli ro- manco od Beethovna. Moški zbor je kakor vselej častno rešili svojo nalogo.

Društvene.

(Za dijaško kuhinjo) se je nabralo na primiciji č. g. R. Škrbsa med gosti 30 kron. Polovico dobi družba sv. Cirila in Metoda. Vredno posnemanja!

(Slovensko katoliško poli- tično društvo za celjsko okolico)

privedi v nedeljo dne 28. avg. o pol 4. uri popoldne pri g. J. Štiglicu svoje zborovanje. Dnevni red: 1. Gosp. dr. Karlovšek: o domačem »mirovnem sodišču«. 2. O vinoreji in sadjereji. 3. J. M. K.: Kaj nam je treba? Ker bodo stvari zelo zanimive in važne, udeležite se v obilnem številu udje in drugi.

(Kmetško bralno društvo v Framu) vabi najljubše k slovesnosti, kojoj priredi v proslavo petdesetletnice Nj. Veličanstva cesarja Franja Josipa I. nedeljo 28. avg. ob 4. uri popoldne na vrtu g. M. Turnerja. Slavnostni govor je prevzel iz naklonjenosti vlč. g. pr. dr. Medved. Igra se tudi gledališka igra »Napoleonov samovar«. Mili sosede in domačini, vdeležite se mnogobrojno. Odbor.

(Ljutomerski kolesarji »Ptiči seliči«) prirede v četrtek dne 8. septembra točno ob 3. uri popoldne I. cestno dirko na cesti Ljutomer, Sv. Križ, Stara vas, Vržeje, Cven, na kojoj se p. n. društvo, p. n. kolesarji in kolesarice ter prijatelji in prijateljice kolesarskega športa vabijo. Natančnejši vsopred prihodnjič.

(Vabilo na cesarsko slavnost) katero priredi v nedeljo dne 28. avg. kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj v proslavo 50letnice vladanja našega cesarja Franca Jožefa I. v prostorih gostilničarja Bl. Vindiša ob 4. uri popoldne. Najprej ima društvo svoj letni redni občni zbor, na to se vrši slavnost, na katere vsopred so deklamacije, slavnostni govor, petje društvenega pevskega zbora. Potem je prosta zabava. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu.

(Trbovlje.) Dne 28. avg. popoldan ob 3. uri ima katoliško delavsko društvo svoje mesečno zborovanje v gostilni gosp. Antona Volavška. Vse ude uljudno vabi predsedništvo.

(Šolska tombola v Noršincih) se bo vršila v nedeljo 4. sept. popoldne v Vau-potičevi gostilni v dobrodelne namene ljutomerske Franc Jožefove šole.

(Zahvala.) Vsem dobrotnikom in dobrotnicam v Ljutomeru, ki so s svojimi darovi in z obilnim obiskom omogočili, da se je 15. avgusta tombola v korist gasilnemu društvu v Pristavi tako sijajno mogla vršiti, izreka v imenu gasilnega društva v Pristavi pri Ljutomeru iskreno zahvalo Franc Fras, t. č. načelnik.

(Slovensko obrtno društvo v Celju) priredi v nedeljo dne 28. avgusa ob 3. uri popoldne pri Sv. Križu nad Mariborom v gostilni pri Kočevarju zborovanje, pri katerem bode g. Dragotin Hribar iz Celja govoril o naših gospodarskih razmerah, g. dr. Radoslav Pipuš iz Maribora po o potrebi boljše ceste, ki bi vezala Dravsko in gornjo Pesniško dolino čez Kozjak, ter o sredstvih, kako si dobiti to cesto. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Katoliško politično društvo za kozjanski okraj) priredi dne 4. sept. v Podčetrtku svoje zborovanje z različnimi govori. Natančnejši vsopred objavimo prihodnjič, vendar že danes opozarjamo vse rodoljube na ta velevažen shod; saj je znana žalostna resnica, kako malo je najti narodne zavesti v Podčetrtku, kjer gospoduje tujecferboltar kot župan. Posebno še prosimo župane bližnje okolice naj vplivajo na občane, da se shoda udeležé v ogromnem številu. Odbor.

(Slovensko pevsko društvo) »Vranska Vila« bo razvila in blagoslovila dne 8. septembra v proslavo 50letnega cesarskega jubileja svojo društveno zastavo. To še sicer mlado društvo šteje do 60 izvršujočih članov, ki se jako trudijo in vadijo

in vadijo v petju. Po pripravah sodeč, bode to jako lepa jubilejna slavnost dične savinjske doline in odbor se čez vse trudi pripraviti došlim gostom pravo, neskaljeno domačo zabavo. Naj postane 8. september za dično dolino dan, kakoršnega ta čili narod zasluži in kakoršnega že dolgo ni bilo.

Listnica uredništva in upravnštva. G. dopisniku z Murskega polja (Zagovor): Ljudske šole so ustvarjene, da se mladina v njih vzgojuje in izobražuje, ne pa da se ukvarja z nemščino. Zato tudi ne moremo objaviti Vašega dopisa, v katerem zagovarjate svojega tovariša, ki vbija svojim učencem v 7. in 8. šolskem letu nemščino v glavo, namesto da bi njim podajal v zadnjih šolskih letih, ko so otroci duševno najbolj razviti, najtečnejšo ljudsko šolsko hrano. Glejte, mi imamo vzvišenejšo misli o ljudski šoli kot Vi. Vaši nazori se imenujejo po liberalnem besednjaku reakcionarni, po nacionalnem pa nemčurski. Da ste nam zdravi! — Mnogim dopisnikom morali smo pristrichi in okrajšati dopise ter jih tako pristrizeni postaviti med razne stvari. Naj nam tega ne zamerijo. Takrat nam je zmanjkalo namreč že zgodaj prostora za razpise in zato smo morali doposlane reči spraviti med razne stvari, ako smo jih sploh hoteli že takrat priobčiti. Kar pa takrat ni v listu ne prikrajšano in ne v celoti, pride prihodnjokrat. Torej takrat brez zamere! Delujte še nadalje tako intezivno za prosep lista. Bog Vas nam ohrani. Ves Vaš urednikovič. — Naročnike »Slov. Gosp.« opozarjamo, da brž ko brž poravnajo naročnino, kar so je na dolgu za lani ali letos, sicer se jim bo list ustavljal. List more le tedaj izhajati tako ceno, ako so vsi naročniki tudi vestni plačniki.

Loterijne številke.

Gradec 20. avgusta 1898: 22, 15, 50, 26, 10
Dunaj 68, 63, 22, 67 55

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Razpis učiteljske službe.

Na slovenski dvorazrednici pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu se razpisuje podučiteljska služba po II. plač. razredu, s prostim stanovanjem, potrebno hišno opravilo in kurjavo.

Prosilci in prosilke naj vložijo svoje redno opremljene prošnje neposredno pri podpisanim krajnem šolskem svetu vsaj do 20. septembra t. l.

Krajni šolski svet Sv. Duh na O. V. pošta Luče-Leutschach, 21. avg. 1898.

Naznanilo obrti.

Stavbeni in lepoptinarski (galanterijski) klepar

Karol Ronicke

v Leitersbergu št. 327 (prej Kajbič) v Mariboru,

se priporoča za stavbena dela, strešne žlebove, okna itd., kakor tudi za vsa popravila, ki spadajo v njegovo stroko po najnižjih cenah.

P. n. čast. župnijskim uradom se priporočam za pokrivanja, popravila in barvanja stolpov. Izdelujem prav dobre škropivnice po 8 gld. in više in popraviljam stare ceno in dobro.

Z odličnim spoštovanjem

Karol Ronicke,

v Leitersbergu, št. 327 pri Mariboru.

Za kuharico ali gospodinjjo

se priporoča oseba, ki zna kuhati za vsako mizo ter razume vsako delo pri gospodi in gospodarstvu. Več pove upravn. »Slov. Gosp.« 4-4

Urarsko orodje,

dobro ohranjeno, skoro novo, proda vsled urarjeve smrti Neža Mlakar, v Rajhenburgu št. 62. 2-2

Novo zidana hiša

s štirimi stanovanji, s prizidnim poslopjem in vodnjakom v novih Mejnih ulicah (Grenzgasse) v Mariboru z mesečno najemino 22 gld. se proda za 3600 gld. Več pove upravnštvo lista. 3-3

Uljudnej pozornosti 14-25

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot **zaupni mož in posredovalec** z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celju

v »Narodnem domu«

in »pri kroni«.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 26-52

Anton P. Kolenc.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinski prekapnino. 126

Šoštanj, meseca avgusta 1898.

P. n.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem meseca avgusta t. l. odprl svojo **odvetniško pisarno v Šoštanji**, ter da sedaj ondi uradujem.

Z velespoštovanjem

Dr. Fran Mayer.

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 7

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4, (pritličje n. l.)

Javna zahvala.

Slavnostni odbor šmarjetski za prireditve slavnosti v proslavo 50-letnega vladanja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. izreka tem potom iskreno zahvalo vsem p. n. gg. in društvom, ki so kaj pripomagali k tako izrednemu in povoljnemu uspehu bodisi z besedo ali dejanjem. V prvi vrsti je dolžen odbor zahvalo veleč. g. župniku Alojziju Šuti, kot protektorju cele slavnosti, nadalje, ker je na lastne stroške obdaril vse šolske otroke z jubilejnimi svetinjami ter dal odboru na razpolago župnijski gaj za ljudsko veselico. Na drugem mestu se odbor zahvaljuje sl. krajnemu šolskemu svetu za izdatno podporo, kakor tudi sl. šolskemu vodstvu, bl. gđ. učiteljicema in g. učitelju za njih trud. Pristrčno zahvalo zaslužijo pa tudi vsi p. n. gg., ki so odboru prihitali na pomoč s tem, da so darovali v obilni meri različna darila za „buffet“, da so se tako zamogli pokriti veliki stroški; to so p. n. gg.: Al. Šuta, sl. oskrbništvu borskega grada, bl. gosd. Adele Straschill, Mavro Blas, Tom. Murkovič, dr. Anton Gregorec, Bl. Erhatici, Jož. Horvat, Jož. Bombeč, Jož. Janžekovič, Fr. Schreiner. Srčna zahvala gre tudi vsem p. n. gostom, ki so prihitali od blizu in daleč ter tako povzdignili celo slavnost. Iskreno zahvalo odbor izreka tudi celi fari Sv. Marjete in posebno vrlim gospodinjam, ki so odbor podpirale z raznimi in obilnimi darovi; nadalje vsem bl. godč., ki so brezplačno prevzele težavne posle v kuhnji, v buffet-u, pri pošti itd. in konečno vsem gg. dijakom, ki so bili odboru v veliko pomoč pri nabiranju in drugih pripravah. Bog plati vsem!

Pri Sv. Marjeti niže Ptuja,
dne 23. avgusta 1898.

Odbor.

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani,
Wolfsove ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Štajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter.

ZAHVALA.

Javno se zahvaljujem vsem, ki so mojemu pokojnemu sinu

Jožefu Kač-u,

(roj. dne 28. avgusta 1880, umrl dne 15. avgusta 1898.)

mej boleznijo skazali katerokoli prijaznost. Zahvalujem se tudi vsem, ki so dragega mi sina spremili k zadnjemu počitku.

Slov. Bistrica, dne 26. avgusta 1898.

Jože Kač,

žalujoči oče.

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser,
lastnik.

v Mariboru
Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.
Obstoja že 40 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del, kakor tudi popravil.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in granita. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno v pripravi.

4-14

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **skropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preše).

Slamoreznice, se jako lahko gonijo, in po zelo zmernih cenah. **Stiskalnice za seno in slamo**, ter vse potrebne, vse poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju, II/2 Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo. 12-20

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspah in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne povzetju, ali pa, če se penar že naprej pošlje.

Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3. 4-26

Priporočilo.

Matija Šramelj, stolpni urar, iz Šmartna pri Gornjem gradu je pri podružnici Sv. Antona v župniji Luče novo uro postavil v stolpu. Vsa ura je zvesto in natančno napravljena. Tečaji so jekleni, ura vedno prav teče, bije glasno in kaže prav dobro.

Šramelj je bil že mnogokrat pohvaljen, tudi podpisana ga pohvalita in se mu za vestno delo zahvalujeta.

Ob jednem ga na vse strani slavnim cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočata.

F. Lekše, župnik. 2-3

Martin Brunet, cerkveni ključar.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Sesalke Mehtnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patentnih inoksidacijskih sesalkih.

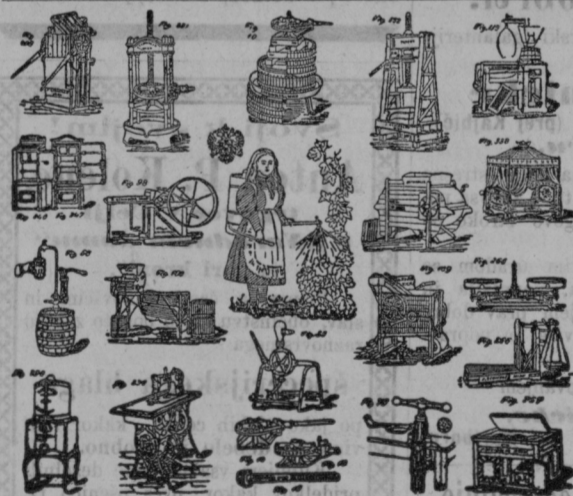
inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki **W. GARVENS, DUNAJ**, gratis in franko. (I. Wallfischgasse 14. I. Schwarzenbergstrasse 6. Ceniki gratis in franko)

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice. 15-26

najnovjših, zboljšanih izdelatev. **Tehtnice decimalne, centezimalne, na kembelj in mostne** od lesa in železa, za trgovinsko, prometno, tovarnarsko, kmetijsko in obrtniško rabo. **Tehtnica za osebe, za domačo rabo, za živino.** Komanditna zadruga za sesalke in izdelke strojev.

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12, pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podobnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 11-18 lasnik privilegij. Dunaj III., Erdbergstrasse 12.